

ACORD EURO-MEDITERANEEAN PRIVIND SERVICIILE AERIENE

între Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Regatul Hașemit al Iordaniei, pe de altă parte

REGATUL BELGIEI,

REPUBLICA BULGARIA,

REPUBLICA CEHĂ,

REGATUL DANEMARCEI,

REPUBLICA FEDERALĂ GERMANIA,

REPUBLICA ESTONIA,

IRLANDA,

REPUBLICA ELENĂ,

REGATUL SPANIEI,

REPUBLICA FRANCEZĂ,

REPUBLICA ITALIANĂ,

REPUBLICA CIPRU,

REPUBLICA LETONIA,

REPUBLICA LITUANIA,

MARELE DUCAT AL LUXEMBURGULUI,

REPUBLICA UNGARĂ,

MALTA,

REGATUL ȚĂRILOR DE JOS,

REPUBLICA AUSTRIA,

REPUBLICA POLONĂ,

REPUBLICA PORTUGHEZĂ,

ROMÂNIA,

REPUBLICA SLOVENIA,

REPUBLICA SLOVACĂ,

REPUBLICA FINLANDA,

REGATUL SUEDEI,

REGATUL UNIT AL MARII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD,

părți contractante la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, denumite în continuare „statele membre”, și

UNIUNEA EUROPEANĂ,

pe de o parte, și

REGATUL HAȘEMIT AL IORDANIEI, denumit în continuare „Iordania”,

pe de altă parte,

DORIND să promoveze un sistem internațional de transport aerian bazat pe concurența dintre transportatorii aeriени pe o piață supusă unui minim de intervenție și reglementare din partea statului;

DORIND să faciliteze oportunitățile de extindere a transportului aerian internațional, inclusiv prin dezvoltarea de rețele de transport aerian care să ofere servicii aeriene corespunzătoare nevoilor în acest sens ale pasagerilor și expeditorilor;

RECUNOSCÂND importanța transportului aerian în promovarea comerțului, turismului și investițiilor;

DORIND să permită transportatorilor aerieni să ofere pasagerilor și expeditorilor tarife și servicii competitive pe piețele deschise;

RECUNOSCÂND potențialele beneficii ale convergenței în domeniul reglementării și, în măsura în care este practic, ale armonizării reglementărilor privind transportul aerian;

DORIND să permită tuturor sectoarelor din domeniul transportului aerian, inclusiv personalului transportatorilor aerieni, să beneficieze de avantajele unui mediu liberalizat;

DORIND să asigure cel mai înalt grad de siguranță și securitate în transportul aerian internațional și să reafirme deosebita preocupare față de actele sau amenințările îndreptate împotriva securității aeronavelor, care pun în pericol siguranța persoanelor și a bunurilor, afectând negativ operațiunile de transport aerian și subminând încrederea publicului în siguranța aviației civile;

LUÂND ACT de Convenția privind aviația civilă internațională, deschisă spre semnare la Chicago la data de 7 decembrie 1944;

RECUNOSCÂND că prezentul acord euro-mediteranean privind serviciile aeriene se încadrează în domeniul de aplicare a parteneriatului euro-mediteranean prevăzut în Declarația de la Barcelona din 28 noiembrie 1995;

LUÂND ACT de voința comună a acestora de a promova un spațiu aerian euro-mediteranean în baza principiilor de convergență și cooperare în materie de reglementare și de liberalizare a accesului pe piață;

LUÂND ACT de Declarația comună a Comisiei Arabe de Aviație Civilă și a Organizației companiilor aeriene arabe, pe de o parte, și a Direcției Generale Energie și Transport, pe de altă parte, semnată la 16 noiembrie 2008 la Sharm El Sheikh;

DORIND să garanteze condiții echitabile de concurență pentru transportatorii aerieni, care să ofere transportatorilor lor aerieni oportunități echitabile și egale în vederea furnizării serviciilor autorizate;

RECUNOSCÂND importanța reglementării alocării sloturilor în baza creării de oportunități echitabile și egale pentru transportatorii aerieni în vederea garantării unui tratament neutru și nediscriminatoriu pentru toți transportatorii aerieni;

RECUNOSCÂND că subvențiile guvernamentale pot afecta negativ concurența dintre transportatorii aerieni și pot pune în pericol realizarea obiectivelor fundamentale ale prezentului acord;

SUBLINIIND importanța reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră din domeniul aviației și a protejării mediului în ceea ce privește dezvoltarea și punerea în aplicare a politicii internaționale în domeniul aviației;

LUÂND ACT de importanța protejării consumatorilor, inclusiv de protecțiile acordate în conformitate cu Convenția pentru unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional, încheiată la Montreal la 28 mai 1999, având în vedere că ambele părți contractante sunt parte la această convenție;

INTENȚIONÂND să se bazeze pe acordurile existente cu privire la transportul aerian pentru a deschide accesul la piețe și pentru a maximiza avantajele consumatorilor, ale transportatorilor aerieni, ale forței de muncă și ale comunităților aparținând ambelor părți contractante;

LUÂND ACT de faptul că scopul prezentului acord este ca acesta să fie aplicat în mod progresiv, dar integral și că un mecanism adecvat poate garanta o armonizare din ce în ce mai strânsă a legislației,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

Articolul 1

Definiții

În sensul prezentului acord și în lipsa unor dispoziții contrare:

1. „servicii convenite” și „rute specificate” înseamnă transport aerian internațional în conformitate cu articolul 2 (Drepturi de trafic) din prezentul acord și cu anexa I la acesta;
2. „acord” înseamnă prezentul acord și anexele la acesta, inclusiv orice eventuale modificări ale acestora;
3. „transport aerian” înseamnă transportul cu aeronave al pasagerilor, al bagajelor, al mărfurilor și al poștei, separat sau mixt, oferit publicului contra cost sau prin închiriere,
4. „acord de asociere” înseamnă Acordul euro-mediteranean de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Regatul Hașemit al Iordaniei, pe de altă parte, încheiat la Bruxelles la 24 noiembrie 1997;
5. „cetățenie” înseamnă îndeplinirea de către un transportator aerian a cerințelor privind proprietatea, controlul eficace și sediul social principal;
6. „autorități competente” înseamnă agențiile guvernamentale sau entitățile responsabile pentru îndeplinirea funcțiilor administrative în temeiul prezentului acord;

care, pentru a evita orice îndoială, include transport aerian regulat și neregulat (de tip charter), precum și servicii de transport cargo;

7. „părți contractante” înseamnă, pe de o parte, Uniunea Europeană sau statele membre ale acesteia sau Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, în conformitate cu competențele care le revin, iar, pe de altă parte, Iordania;
8. „convenție” înseamnă Convenția privind aviația civilă internațională deschisă spre semnare la Chicago la data de 7 decembrie 1944 și include:
- (a) orice modificare care a intrat în vigoare în temeiul articolului 94 litera (a) din convenție și care a fost ratificată atât de Iordania, cât și de statul membru sau statele membre ale Uniunii Europene; și
- (b) orice anexă sau modificare la aceasta, adoptată în temeiul articolului 90 din convenție, în măsura în care o astfel de anexă sau modificare este aplicabilă în orice moment atât Iordaniei, cât și statului membru sau statelor membre ale Uniunii Europene, după caz;
9. „capacitate” înseamnă capacitatea unui transportator aerian de a efectua servicii aeriene internaționale, în special capacitatea financiară satisfăcătoare și expertiza managerială corespunzătoare, precum și disponibilitatea acestuia de a respecta legislația, reglementările și cerințele în materie de operare a unor astfel de servicii;
10. „stat SACE” înseamnă orice stat care este parte la Acordul multilateral privind stabilirea unui spațiu aerian comun european (state membre ale Uniunii Europene, Republica Albania, Bosnia și Herțegovina, Republica Croația, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Republica Islanda, Republica Muntenegru, Regatul Norvegiei, Republica Serbia și Kosovo în temeiul Rezoluției 1244 a Consiliului de Securitate al ONU);
11. „stat Euromed” înseamnă orice stat mediteranean implicat în politica europeană de vecinătate (Maroc, Algeria, Tunisia, Libia, Egipt, Liban, Iordania, Israel, teritoriul Palestinian, Siria și Turcia);
12. „dreptul la libertatea a cincea” înseamnă dreptul sau privilegiul acordat de către un stat („statul de autorizare”) transportatorilor aerieni ai altui stat („statul destinatar”) în vederea furnizării de servicii aeriene internaționale între teritoriul statului de autorizare și teritoriul unei țări terțe, cu condiția ca serviciile să fie inițiate sau terminate pe teritoriul statului destinatar;
13. „transport aerian internațional” înseamnă transportul aerian care traversează spațiul aerian a cel puțin două state;
14. „resortisant” înseamnă orice persoană sau entitate având naționalitate iordaniană pentru partea iordaniană sau naționalitatea unui stat membru pentru partea europeană, în măsura în care, în cazul unei entități juridice, aceasta se află în orice moment sub controlul efectiv, fie în mod direct, fie prin intermediul unui acționariat majoritar, al unor persoane sau entități de naționalitate iordaniană pentru partea iordaniană sau al unor persoane sau entități având naționalitatea unui stat membru sau a uneia dintre statele terțe enumerate în anexa IV pentru partea europeană;
15. „autorizație de funcționare” înseamnă, în cazul Uniunii Europene și al statelor membre ale acesteia, autorizațiile de funcționare și orice alte documente sau certificate relevante eliberate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 septembrie 2008 privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate⁽¹⁾ și orice instrument juridic ulterior, iar, în cazul Iordaniei, autorizațiile/certificatele/permisele sau scutirile acordate în temeiul JCAR partea 119;
16. „preț” înseamnă:
- „tarifele pentru transportul aerian de pasageri” care trebuie plătite transportatorilor aerieni sau agenților acestora sau altor vânzători de bilete pentru transportul pasagerilor și al bagajelor prin intermediul serviciilor aeriene, precum și condițiile în care se aplică aceste prețuri, inclusiv remunerarea și condițiile oferite agenților și alte servicii auxiliare; și
 - „tarifele pentru transportul aerian de marfă” care trebuie plătite pentru transportul de marfă și condițiile în care se aplică aceste prețuri, inclusiv remunerarea și condițiile oferite agenților și alte servicii auxiliare.
- Prezenta definiție acoperă, dacă este cazul, transportul de suprafață legat de transportul aerian internațional și condițiile aplicabile;
17. „sediul principal” înseamnă locul în care se află sediul central sau sediul social al unui transportator aerian al unei părți contractante, unde sunt exercitate principalele funcții financiare și de control operațional ale acestuia, inclusiv gestionarea menținerii navigabilității;
18. „obligație de serviciu public” înseamnă orice obligație impusă transportatorilor aerieni de a garanta, pe o rută specificată, operarea unor servicii aeriene regulate minime care să satisfacă standarde fixe de continuitate, regularitate, tarifar și de capacitate minimă pe care transportatorii aerieni nu și le-ar asuma dacă ar ține seama exclusiv de interesul lor comercial. Transportatorii aerieni pot fi compensați de către partea contractantă pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public;
19. „SESAR” înseamnă implementarea tehnică a cerului unic european care duce la o cercetare, dezvoltarea și desfășurarea coordonată și sincronizată a noilor generații de sisteme pentru managementul traficului aerian;

(1) JO L 293, 31.10.2008, p. 3.

20. „subvenție” înseamnă orice contribuție financiară acordată de autorități, de o organizație regională sau de o altă organizație publică, de exemplu atunci când:

- (a) practica unui guvern sau a unui organism regional sau a altei organizații publice implică un transfer direct de fonduri, precum granturi, împrumuturi sau infuzie de capital, transfer direct potențial de fonduri în favoarea companiei, preluarea pasivului acesteia, de exemplu sub formă de garanții pentru împrumuturi, aporturi de capital, proprietate, protecție împotriva falimentului sau asigurare;
- (b) veniturile scadente ale unui guvern sau ale unui organism regional sau ale unei alte organizații publice sunt abandonate sau necolectate;
- (c) un guvern sau un organism regional sau o altă organizație publică furnizează bunuri sau servicii altele decât infrastructură generală sau achiziționează bunuri sau servicii; sau
- (d) un guvern sau un organism regional sau o altă organizație publică efectuează plăți în contul unui mecanism de finanțare ori împuternicește sau ordonă unui organism privat să îndeplinească una sau mai multe funcții de tipul celor descrise la literele (a), (b) și (c) care, în mod normal, țin de competența guvernului și care, în practică, nu diferă în fapt de practicile urmate în mod normal de guverne,

prin care se conferă un avantaj;

21. „teritoriu” înseamnă, pentru Iordania, regiunile terestre (continent și insule), apele interioare și apele maritime teritoriale aflate sub suveranitatea sau jurisdicția sa, iar, pentru Uniunea Europeană, regiunile terestre (continent și insule), apele interioare și apele maritime teritoriale acoperite de Tratatul de instituire a Uniunii Europene și de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene conform dispozițiilor prevăzute de acestea și de orice instrument juridic ulterior. Se înțelege că aplicarea prezentului acord în cazul aeroportului Gibraltar nu aduce atingere pozițiilor juridice respective ale Regatului Spaniei și Regatului Unit cu privire la litigiul referitor la suveranitatea asupra teritoriului pe care este situat aeroportul și la menținerea suspendării aplicării, în cazul aeroportului Gibraltar, a măsurilor în domeniul aviației ale Uniunii Europene în vigoare între statele membre începând cu 18 septembrie 2006, în conformitate cu declarația ministerială referitoare la aeroportul Gibraltar, asupra căreia s-a convenit la Cordoba la 18 septembrie 2006; și

22. „drept de folosință” înseamnă o taxă impusă transportatorilor aerieni pentru utilizarea instalațiilor sau a serviciilor de aeroport, de mediu, de navigație aeriană sau de siguranță a navigației aeriene, inclusiv serviciile și instalațiile conexe, și care reflectă, dacă este cazul, costurile de mediu legate de emisiile sonore.

TITLUL I

DISPOZIȚII ECONOMICE

Articolul 2

Drepturi de trafic

(1) Fiecare parte contractantă acordă celeilalte părți contractante, în conformitate cu anexele I și II la prezentul acord,

următoarele drepturi pentru operarea serviciilor aeriene internaționale de către transportatorii aerieni ai celeilalte părți contractante:

- (a) dreptul de a survola teritoriul său fără a ateriza;
 - (b) dreptul de a efectua escale în alt scop decât îmbarcarea sau debarcarea pasagerilor, a bagajelor, a mărfurilor și/sau a poștei pe cale aeriană (scopuri necomerciale);
 - (c) în timpul desfășurării unui serviciu convenit pe o rută specificată, dreptul de a efectua escale pe teritoriul său în scopul îmbarcării sau debarcării pasagerilor, a mărfurilor și/sau a poștei în traficul internațional, separat sau mixt; și
 - (d) celelalte drepturi specificate în prezentul acord.
- (2) Nicio dispoziție a prezentului acord nu poate fi interpretată ca oferind:
- (a) transportatorilor aerieni din Iordania dreptul de a lua la bord, pe teritoriul oricărui stat membru, pasageri, bagaje, mărfuri și/sau poștă, cu titlu oneros, și care sunt destinate unui alt punct de pe teritoriul aceluia stat membru;
 - (b) transportatorilor aerieni din Uniunea Europeană dreptul de a lua la bord, pe teritoriul Iordaniei, pasageri, bagaje, mărfuri și/sau poștă, cu titlu oneros, și care sunt destinate unui alt punct de pe teritoriul Iordaniei.

Articolul 3

Autorizare

(1) La primirea cererilor de autorizare în vederea operării din partea unui transportator aerian al uneia dintre părțile contractante, autoritățile competente eliberează autorizațiile corespunzătoare într-un termen procedural minim, cu condiția ca:

- (a) în cazul unui transportator aerian din Iordania:
 - transportatorul aerian să își aibă sediul principal în Iordania și să dețină o autorizație de funcționare eliberată în conformitate cu legislația Regatului Hașemit al Iordaniei;
 - controlul reglementar efectiv al transportatorului aerian să fie efectuat și asigurat de către Regatul Hașemit al Iordaniei; și
 - transportatorul aerian să fie deținut, în mod direct sau prin intermediul unui acționariat majoritar, și controlat efectiv de către Iordania și/sau resortisanți ai acesteia;
- (b) în cazul unui transportator aerian din Uniunea Europeană:
 - transportatorul aerian să își aibă sediul principal pe teritoriul unui stat membru în temeiul Tratatului de instituire a Uniunii Europene și să fi primit autorizație de funcționare; și
 - statul membru care a eliberat certificatele de operator aerian al acestuia să efectueze și să asigure un control reglementar efectiv al transportatorului aerian, iar autoritatea aeronautică competentă să fie identificată în mod clar;

- transportatorul aerian să fie deținut, în mod direct sau prin intermediul unui acționar majoritar, de către state membre și/sau de către resortisanți ai statelor membre sau de către alte state enumerate în anexa IV și/sau de către resortisanți ai acestor alte state;
- (c) transportatorul aerian să îndeplinească cerințele prevăzute în actele cu putere de lege și actele administrative aplicate în mod obișnuit de autoritatea competentă pentru operarea serviciului de transport aerian internațional; și
- (d) dispozițiile articolelor 13 (Siguranța aeriană) și 14 (Securitatea aeriană) din prezentul acord să se mențină în vigoare și să se aplice.

Articolul 4

Refuzarea, revocarea, suspendarea, limitarea autorizației

(1) Autoritățile competente ale oricărei părți contractante pot refuza, revoca, suspenda sau limita autorizațiile de operare sau pot suspenda sau limita în alt mod operațiunile unui transportator aerian al unei alte părți contractante, atunci când:

- (a) în cazul unui transportator aerian din Iordania:
 - transportatorul aerian nu își are sediul principal în Iordania sau nu i s-a eliberat autorizația de funcționare în conformitate cu legislația în vigoare în Iordania;
 - controlul reglementar efectiv nu este efectuat și asigurat de către Iordania;

sau

- transportatorul aerian nu este deținut sau controlat efectiv, în mod direct sau prin intermediul unui acționar majoritar, de către Iordania și/sau de către resortisanți ai acesteia;
- (b) în cazul unui transportator aerian din Uniunea Europeană:
 - transportatorul aerian nu își are sediul principal sau, în lipsa acestuia, sediul social pe teritoriul unui stat membru care face obiectul Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene sau nu i s-a eliberat autorizația de funcționare în conformitate cu legislația Uniunii;
 - statul membru care a emis certificatul de operator aerian al acestuia nu efectuează și nu asigură controlul reglementar efectiv al transportatorului aerian sau autoritatea aeronautică competentă nu este identificată în mod clar; sau
 - transportatorul aerian nu este deținut și controlat efectiv, în mod direct sau prin intermediul unui acționar majoritar, de state membre și/sau resortisanți ai statelor membre sau de alte state enumerate în anexa IV și/sau de resortisanți ai acestor alte state;
- (c) transportatorul aerian nu s-a conformat actelor cu putere de lege și actelor administrative menționate la articolul 6 (Respectarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative) din prezentul acord; sau

- (d) dispozițiile articolelor 13 (Siguranță aeriană) și 14 (Securitate aeriană) din prezentul acord nu sunt păstrate și aplicate.

(2) Exceptând cazul în care luarea unor măsuri urgente este esențială pentru a evita noi încălcări ale alineatului (1) litera (c) sau (d) din prezentul articol, drepturile instituite prin prezentul articol de a refuza, revoca, suspenda sau limita autorizațiile sau permisele oricărui transportator aerian al unei părți contractante se exercită numai în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 23 (Măsuri de salvagardare) din prezentul acord. În orice caz, exercitarea acestor drepturi este corespunzătoare, proporțională și limitată la strictul necesar în ceea ce privește domeniul de aplicare și durata. Acestea vizează exclusiv transportatorul sau transportatorii aerieni în cauză și nu aduc atingere dreptului niciuneia dintre părțile contractante de a lua măsuri în temeiul articolului 22 (Soluționarea litigiilor și arbitraj).

(3) Niciuna dintre părțile contractante nu poate face uz de drepturile instituite prin prezentul articol pentru a refuza, revoca, suspenda sau limita autorizațiile sau permisele oricărui transportator aerian al unei părți contractante invocând ca motiv faptul că un alt stat Euromed sau resortisanți ai acestuia dețin acționarul majoritar și controlul efectiv asupra transportatorului respectiv, cu condiția ca statul Euromed în cauză să fie parte la un acord euro-mediteraneean similar privind serviciile aeriene și să ofere reciprocitate de tratament.

Articolul 4a

Recunoașterea reciprocă a deciziilor normative referitoare la capacitatea și cetățenia companiilor aeriene

(1) La primirea cererilor de autorizare din partea unui transportator aerian al uneia dintre părțile contractante, autoritatea competentă a celeilalte părți contractante recunoaște orice determinare de capacitate și/sau cetățenie făcută de autoritățile competente ale primei părți contractante cu privire la transportatorul aerian respectiv, ca și cum determinarea în cauză ar fi fost făcută de propriile autorități competente, și nu efectuează investigații suplimentare cu privire la aceste aspecte decât în cazurile prevăzute la alineatul (2) de mai jos.

(2) În cazul în care, după primirea unei cereri de autorizare din partea unui transportator aerian sau ulterior acordării autorizației, autoritățile competente ale părții contractante destinate au un motiv întemeiat de îngrijorare conform căruia, în ciuda determinării făcute de autoritățile competente ale celeilalte părți contractante, condițiile prevăzute la articolul 3 (Autorizare) din prezentul acord referitoare la acordarea autorizațiilor sau a permiselor corespunzătoare nu au fost îndeplinite, atunci acestea informează prompt autoritățile în cauză, motivându-și în mod corespunzător îngrijorarea. În acest caz, orice parte contractantă poate solicita consultări, care pot include reprezentanți ai autorităților competente ale ambelor părți contractante, și/sau informații suplimentare relevante vizând obiectul îngrijorării; astfel de solicitări trebuie soluționate cât mai repede posibil. În cazul în care problema nu poate fi soluționată, oricare dintre părțile contractante poate aduce aspectul în atenția comitetului mixt instituit în temeiul articolului 21 (Comitet mixt) din prezentul acord.

(3) Prezentul articol nu vizează recunoașterea determinărilor referitoare la:

- certificate de siguranță sau autorizații referitoare la siguranță;
- procedeele în materie de securitate; sau
- asigurare.

Articolul 5

Investiții

(1) Iordania poate adopta măsuri care să le permită statelor membre sau resortisanților acestora să dețină, prin intermediul acționariatului majoritar și/sau al controlului efectiv, transportatori aerieni din Iordania.

(2) În urma verificării de către comitetul mixt, în conformitate cu articolul 21 alineatul (10) (Comitetul mixt), a faptului că există înțelegeri bilaterale, părțile contractante autorizează deținerea, prin intermediul acționariatului majoritar și/sau al controlului efectiv, de transportatori aerieni din Iordania de către state membre sau resortisanți ai acestora sau de transportatori aerieni din Uniunea Europeană de către Iordania sau resortisanți ai acesteia.

(3) Proiectele specifice de investiții elaborate în temeiul prezentului articol sunt autorizate în virtutea unor decizii preliminare ale comitetului mixt instituit prin prezentul acord. Deciziile pot menționa condițiile aferente operării serviciilor autorizate în temeiul prezentului acord și serviciilor aeriene între țări terțe și părțile contractante. Dispozițiile articolului 21 alineatul (9) (Comitetul mixt) din prezentul acord nu se aplică unor astfel de decizii.

Articolul 6

Respectarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative

(1) La intrarea, ieșirea și pe durata staționării pe teritoriul unei părți contractante, actele cu putere de lege și actele administrative aplicabile pe teritoriul respectiv care reglementează intrarea sau ieșirea aeronavelor implicate în transportul aerian internațional sau operarea și exploatarea aeronavelor trebuie să fie respectate de către transportatorii aerieni ai celeilalte părți contractante.

(2) La intrarea, ieșirea și pe durata staționării pe teritoriul unei părți contractante, actele cu putere de lege și actele administrative aplicabile pe teritoriul respectiv care reglementează intrarea sau ieșirea pasagerilor, a membrilor echipajului sau a mărfurilor (inclusiv reglementările referitoare la intrare, verificare, imigrare, pașapoarte, vamă și carantină sau, în cazul poștei, reglementările din sectorul poștal) trebuie să fie respectate de pasagerii, membrii echipajului sau mărfurile transportatorilor aerieni ai celeilalte părți sau de oricine acționează în numele acestora.

Articolul 7

Mediu concurențial

(1) Părțile contractante reafirmă aplicarea, în cadrul prezentului acord, a principiilor prevăzute în capitolul II din titlul IV al acordului de asociere.

(2) Părțile contractante recunosc faptul că obiectul lor comun este de a garanta transportatorilor aerieni ai ambelor părți

contractante condiții loiale și echitabile pentru operarea serviciilor convenite. În acest scop, este necesar un mediu concurențial loial pentru operarea serviciilor aeriene. Părțile recunosc că practicile concurențiale loiale din partea transportatorilor aerieni au șanse mai mari să se instaureze în cazul în care acești transportatori aerieni funcționează pe bază complet comercială și nu sunt subvenționați.

(3) În momentul în care o parte contractantă consideră esențială acordarea de subvenții în favoarea unui transportator aerian care operează în temeiul prezentului acord în vederea atingerii unui obiectiv legitim, aceasta veghează ca subvențiile să fie proporționale cu obiectivul urmărit, transparente și să vizeze reducerea la minimum, în măsura posibilului, a impactului negativ asupra transportatorilor aerieni ai celeilalte părți contractante. Partea contractantă care intenționează să acorde o astfel de subvenție informează cealaltă parte contractantă în acest sens și se asigură că subvenția este conformă cu criteriile prevăzute în prezentul acord.

(4) În cazul în care o parte contractantă constată că pe teritoriul celeilalte părți există condiții, în special ca urmare a acordării unei subvenții, neconforme cu criteriile prevăzute la alineatul (3), care pot afecta în mod negativ concurența loială și echitabilă în detrimentul transportatorilor săi aerieni, aceasta poate prezenta observații celeilalte părți. Mai mult, aceasta poate solicita o reuniune a comitetului mixt, în conformitate cu dispozițiile articolului 21 (Comitetul mixt) din prezentul acord. Consultările debutează în termen de 30 de zile de la primirea unei astfel de solicitări. În cazul în care litigiul nu poate fi soluționat de către comitetul mixt, părțile contractante au în vedere posibilitatea de a aplica propriile măsuri antisubvenții.

(5) Măsurile luate în temeiul alineatului (4) din prezentul articol sunt corespunzătoare, proporționale și limitate la strictul necesar în ceea ce privește domeniul de aplicare și durata. Acestea vizează exclusiv transportatorul sau transportatorii aerieni care beneficiază de o subvenție sau condițiile menționate în prezentul articol și nu aduc atingere dreptului oricăreia dintre părțile contractante de a lua măsuri în temeiul articolului 23 (Măsuri de salvagardare) din prezentul acord.

(6) Fiecare parte contractantă poate contacta, cu notificarea celeilalte părți, entitățile guvernamentale competente de pe teritoriul celeilalte părți contractante, inclusiv entități la nivel statal, regional sau local, pentru a discuta aspecte legate de prezentul articol.

(7) Dispozițiile prezentului articol se aplică fără a aduce atingere actelor cu putere de lege și actelor administrative ale părților contractante cu privire la obligațiile de serviciu public pe teritoriul acestora.

Articolul 8

Oportunități comerciale

Reprezentanți ai transportatorului aerian

(1) Transportatorii aerieni ai fiecărei părți contractante au dreptul de a-și stabili birouri pe teritoriul celeilalte părți contractante, pentru promovarea și vânzarea serviciilor de transport aerian și a altor activități conexe.

(2) Transportatorii aerieni ai fiecărei părți contractante sunt autorizați, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative ale celeilalte părți în materie de intrare, ședere și angajare, să aducă și să mențină pe teritoriul celeilalte părți propriul personal de gestiune, comercial, tehnic, operațional sau orice alt personal specializat necesar furnizării serviciului de transport aerian.

Servicii de asistență la sol

- (3) (a) Fără a se aduce atingere literei (b) de mai jos, fiecărui transportator aerian îi revine, în ceea ce privește serviciile de asistență la sol pe teritoriul celeilalte părți contractante:
- (i) dreptul să-și asigure propriile servicii de asistență la sol („autoasistență”); sau, la alegere,
 - (ii) dreptul să aleagă dintre furnizorii concurenți de servicii de asistență la sol complete sau parțiale, în cazul în care actele cu putere de lege și actele administrative ale fiecărei părți contractante garantează accesul acestora la piață și dacă astfel de furnizori sunt prezenți pe piață.
- (b) Pentru următoarele categorii de servicii de asistență la sol, de exemplu asistență „bagaje”, asistență „operațiuni pe pistă”, asistență „combustibil și ulei”, asistență „mărfuri și corespondență” în ceea ce privește manipularea fizică a mărfurilor și a corespondenței între terminalul aeroportului și aeronavă, drepturile prevăzute la litera (a) punctele (i) și (ii) sunt supuse doar obligațiilor fizice sau operaționale în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative în vigoare pe teritoriul celeilalte părți contractante. În cazul în care astfel de obligații împiedică autoasistența și în lipsa concurenței efective între prestatorii de servicii de asistență la sol, ansamblul acestor servicii trebuie puse la dispoziția tuturor transportatorilor aerieni, în condiții echitabile și nediscriminatorii; tarifele serviciilor nu trebuie să depășească costul total al acestora, luându-se în calcul o rentabilitate moderată a activelor după amortizare.

Vânzări, cheltuieli locale și transfer de fonduri

(4) Orice transportator aerian al fiecăreia dintre părți are dreptul să se angajeze în vânzarea serviciilor de transport aerian pe teritoriul celeilalte părți contractante în mod direct și/sau, în funcție de propria decizie, prin intermediul agenților sau al altor intermediari desemnați sau pe internet. Fiecare transportator aerian are dreptul să vândă astfel de servicii de transport și orice persoană este liberă să le achiziționeze, în moneda teritoriului pe care se află sau într-o valută liber convertibilă.

(5) Fiecare transportator are dreptul, la cerere, de a converti și de a transfera toate veniturile locale de pe teritoriul celeilalte părți contractante către teritoriul său național, precum și, cu excepția unor dispoziții contrare ale actelor cu putere de lege și ale actelor administrative cu aplicabilitatea generală, către țara sau țările alese de acesta. Convertirea și transferul încasărilor trebuie autorizate în cel mai scurt timp posibil, fără restricții sau taxe, la o rată de schimb aplicabilă tranzacțiilor și transferurilor curente la data la care transportatorul face cererea inițială de transfer.

(6) Transportatorii aerieni ai fiecărei părți contractante sunt autorizați să plătească în moneda locală și pe teritoriul celeilalte

părți contractante cheltuielile locale, inclusiv cheltuielile de combustibil. Aceștia pot, la discreție, să efectueze plățile corespunzând acestor cheltuieli pe teritoriul celeilalte părți, în valută liber convertibilă, în conformitate cu reglementările valutare locale.

Acorduri de cooperare

(7) Orice transportator aerian al unei părți poate, în cadrul exploatării sau furnizării de servicii aeriene și în temeiul prezentului acord, să încheie acorduri de cooperare comercială, cum sunt acordurile de rezervare de capacitate sau de partajare de cod, cu:

- (a) orice transportator (transportatori) aerian (aerieni) al (ai) părților contractante; și
- (b) orice transportator (transportatori) aerian (aerieni) al (ai) unei țări terțe; și
- (c) orice furnizor de servicii de transport la suprafață, terestru sau maritim,

cu condiția ca (i) toți participanții la astfel de acorduri să dețină autorizațiile și drepturile corespunzătoare pentru ruta în cauză și ca (ii) acordurile să îndeplinească cerințele privind siguranța și concurența care se aplică în mod normal unor astfel de acorduri. În ceea ce privește transportul de pasageri comercializat care include partajare de cod, cumpărătorul este informat la punctul de comercializare sau, în orice caz, înainte de îmbarcare care sunt furnizorii de servicii de transport responsabili cu operarea fiecărui sector al serviciului.

- (8) (a) În ceea ce privește transportul de pasageri, furnizorii de servicii de transport la suprafață nu intră sub incidența actelor cu putere de lege și a actelor administrative aplicabile serviciilor de transport aerian prin simplul fapt că serviciile de transport la suprafață sunt oferite de un transportator aerian în nume propriu. Furnizorii de servicii de transport de suprafață decid liber asupra adoptării unor acorduri de cooperare. Atunci când decid în privința unor acorduri specifice, furnizorii de servicii de transport de suprafață pot lua în considerare, printre altele, interesele consumatorilor și constrângerile tehnice, economice, de spațiu și de capacitate.
- (b) În plus și sub rezerva oricărei alte dispoziții a prezentului acord, transportatorii aerieni și furnizorii indirecti de transport de mărfuri ai părților contractante sunt autorizați, fără restricție, să recurgă în raport cu serviciul aerian internațional la orice transport de suprafață pentru mărfuri cu destinația sau provenind din orice punct situat pe teritoriile Iordaniei și Uniunii Europene sau într-o terță țară, inclusiv transportul cu destinația sau provenind din orice aeroport dotat cu infrastructură vamală, și dispunând, acolo unde este cazul, de dreptul (drepturile) de a transporta mărfuri prin vamă, conform actelor cu putere de lege și actelor administrative în vigoare. Marfa, fie că este transportată pe căi de suprafață sau pe calea aerului, are acces la infrastructura și serviciile vamale aeroportuare. Transportatorii aerieni pot alege să își efectueze propriul transport de suprafață sau să îl încredințeze altor transportatori de suprafață, inclusiv celor care sunt, de asemenea, transportatori aerieni sau unor furnizori indirecti de servicii de transport aerian de

marfă. Astfel de servicii intermodale de transport de mărfuri pot fi oferite la un preț forfetar unic vizând transportul aerian și transportul de suprafață, cu condiția ca expeditorii să nu fie induși în eroare asupra aspectelor ce țin de aceste tipuri de transport.

Închirierea

- (9) (a) Transportatorii aerieni ai fiecărei părți contractante sunt autorizați să furnizeze serviciile convenite utilizând aeronave și echipaj închiriate de la orice transportator aerian, inclusiv de la țări terțe, cu condiția ca toți participanții la acord să îndeplinească condițiile prevăzute de actele cu putere de lege și actele administrative care se aplică în mod obișnuit de către părțile contractante în cazul unor astfel de acorduri.
- (b) Nicio parte contractantă nu va pretinde transportatorilor aerieni care își închiriază echipamentele să dispună de drepturi de trafic în temeiul prezentului acord.
- (c) Închirierea cu echipaj (wet-leasing) de către un transportator aerian al uneia dintre părțile contractante a unei aeronave aparținând unui transportator aerian dintr-o țară terță, alta decât cele menționate în anexa IV, în vederea exploatării drepturilor prevăzute în prezentul acord trebuie să rămână excepțională sau să răspundă unor necesități temporare. Închirierea aeronavei cu echipaj trebuie supusă aprobării prealabile a autorității care a emis autorizația de funcționare a transportatorului aerian care închiriază, precum și a autorității competente a celeilalte părți contractante pe teritoriul căreia se intenționează operarea aeronavelor cu echipaj închiriate.

Franciza și atribuirea unui nume de marcă

(10) Transportatorii aerieni ai fiecărei părți contractante au dreptul să încheie contracte de franciză sau de atribuire a unui nume de marcă cu companii, inclusiv cu transportatori aerieni, ale oricăreia dintre părțile contractante sau țările terțe, cu condiția ca transportatorii aerieni să dețină autorizațiile corespunzătoare și să îndeplinească condițiile prevăzute în actele cu putere de lege și actele administrative care se aplică de către părțile contractante la astfel de acorduri, în special cele referitoare la divulgarea identității transportatorului aerian care asigură furnizarea serviciului.

Alocarea intervalelor orare în aeroporturi

(11) Alocarea intervalelor orare în aeroporturile de pe teritoriile părților contractante se efectuează în mod independent, transparent și nediscriminatoriu. Toți transportatorii aerieni vor beneficia de un tratament corect și echitabil. În conformitate cu articolul 21 alineatul (5) (Comitetul mixt), o parte contractantă poate solicita o reuniune a comitetului mixt în vederea soluționării oricărui aspect legat de aplicarea prezentului alineat.

Articolul 9

Drepturi și taxe vamale

(1) La sosirea pe teritoriul uneia dintre părțile contractante, aeronavele transportatorilor aerieni ai celeilalte părți contractante care asigură servicii de transport aerian internațional, echipamentul lor obișnuit, carburanții, lubrifianții,

consumabilele de natură tehnică, echipamentul de la sol, piesele de schimb (inclusiv motoare), proviziile de bord (inclusiv alimente, băutură și alcool, țigări și alte produse destinate comercializării sau consumării de către pasageri în cantități limitate în timpul zborului, fără a fi limitate la acestea) și alte articole destinate să fie folosite doar în raport cu exploatarea sau operațiunile de service specifice aeronavei care efectuează transporturi aeriene internaționale sunt scutite, pe baza reciprocității, de la plata tuturor restricțiilor la import, a impozitelor pe proprietate sau pe capital, a taxelor vamale, accizelor și altor redevențe similare care sunt (a) impuse de autoritățile naționale sau locale sau de Uniunea Europeană și (b) care nu se bazează pe costurile serviciilor furnizate, cu condiția ca echipamentele și proviziile să rămână la bordul aeronavei.

(2) De asemenea, sunt scutite, pe baza reciprocității, de la plata aceluiași taxe, impozite, drepturi și redevențe menționate la alineatul (1) din prezentul articol, cu excepția redevențelor calculate în funcție de costurile serviciului prestat:

(a) proviziile de bord importate sau obținute pe teritoriul unei părți contractante și imbarcate, în cantități rezonabile, pentru a fi utilizate la bordul aeronavei unui transportator aerian care aparține celeilalte părți contractante angajate în transportul aerian internațional, chiar și atunci când aceste provizii sunt destinate pentru a fi folosite doar pentru o parte a călătoriei efectuate deasupra respectivului teritoriu;

(b) echipamentul de la sol și piesele de schimb (inclusiv motoarele) introduse pe teritoriul uneia dintre părțile contractante în vederea efectuării de operațiuni de service, întreținere sau reparare a aeronavelor unui transportator aerian al celeilalte părți contractante folosite în transportul aerian internațional;

(c) combustibilul, lubrifianții și proviziile tehnice consumabile introduse sau obținute pe teritoriul uneia dintre părțile contractante pentru a fi utilizate la bordul aeronavelor unui transportator aerian al celeilalte părți contractante angajată în transportul aerian internațional, chiar și atunci când proviziile sunt folosite doar pentru o parte a călătoriei efectuate deasupra respectivului teritoriu;

(d) imprimarele, astfel cum sunt prevăzute în legislația vamală a fiecărei părți contractante, introduse sau obținute pe teritoriul uneia dintre părți și imbarcate pe o aeronavă a unui transportator aerian care aparține celeilalte părți angajate în transportul aerian internațional, chiar și atunci când aceste provizii de bord sunt destinate pentru a fi folosite doar pentru o parte a călătoriei efectuate deasupra respectivului teritoriu; și

(e) echipamente de siguranță și securitate utilizate în aeroporturi sau terminale pentru marfă.

(3) Sub rezerva unor dispoziții contrare, nicio dispoziție din prezentul acord nu interzice vreunei părți contractante să aplice taxe, impozite, drepturi sau redevențe la combustibilul furnizat pe teritoriul său, în mod nediscriminatoriu, în vederea utilizării de către o aeronavă a unui transportator aerian care operează între două puncte de pe teritoriul său.

(4) Se poate solicita păstrarea echipamentelor și a proviziilor menționate la alineatele (1) și (2) sub supravegherea sau controlul autorităților competente.

(5) Scutirile prevăzute în prezentul articol sunt, de asemenea, acordate în cazul în care transportatorii aerieni ai unei părți au încheiat un contract cu un alt transportator aerian, care se bucură în mod similar de astfel de scutiri din partea celeilalte părți contractante, în vederea împrumutului sau a transferului pe teritoriul celeilalte părți contractante a articolelor menționate la alineatele (1) și (2).

(6) Nicio dispoziție a prezentului acord nu interzice vreunei părți contractante să aplice taxe, impozite, drepturi și redevențe la vânzarea articolelor care nu sunt destinate consumului la bordul aeronavelor de către pasageri pe un sector al serviciului aerian între două puncte situate pe teritoriul său, unde îmbarcarea sau debarcarea este permisă.

(7) Dispozițiile prezentului acord nu afectează domeniul de aplicare a taxei pe valoare adăugată (TVA), cu excepția impozitului pe cifra de afaceri aplicat importurilor. Dispozițiile convențiilor în vigoare dintre statele membre și Iordania privind evitarea dublei impozitări a venitului și a capitalului nu sunt afectate de prezentul acord.

Articolul 10

Redevențe pentru utilizarea aeroporturilor și a infrastructurilor și serviciilor aeronautice

(1) Fiecare parte contractantă se asigură că redevențele de utilizare care pot fi impuse de către autoritățile sau organismele sale competente transportatorilor aerieni ai celeilalte părți contractante pentru utilizarea serviciilor de navigație aeriană și control al traficului aerian sunt corecte, rezonabile, corelate cu costurile și nediscriminatorii. În orice caz, redevențele de utilizare nu pot fi impuse transportatorilor aerieni ai celeilalte părți contractante în condiții mai puțin favorabile decât cele mai favorabile condiții acordate oricărui alt transportator aerian.

(2) Fiecare parte contractantă se asigură că redevențele de utilizare care pot fi impuse de autoritățile sau organismele sale competente transportatorilor aerieni ai celeilalte părți pentru utilizarea aeroportului, securitatea aeriană și a infrastructurilor și serviciilor aferente sunt corecte, rezonabile, nediscriminatorii și distribuite echitabil între categoriile de utilizatori. Redevențele pot reflecta, fără însă a depăși, costul integral suportat de autoritățile sau organismele competente în materie de redevențe pentru furnizarea infrastructurilor aeroportuare, de securitate aeriană și a serviciilor aeronautice la aeroportul respectiv sau în cadrul sistemului aeroportului respectiv. Redevențele de utilizare pot include o rentabilitate moderată a activelor după amortizare. Infrastructurile și serviciile care fac obiectul redevențelor sunt furnizate pe baze eficiente și economice. În orice caz, redevențele de utilizare nu pot fi impuse transportatorilor aerieni ai celeilalte părți în condiții mai puțin favorabile decât cele mai favorabile condiții impuse unui alt transportator aerian la momentul evaluării lor.

(3) Fiecare parte contractantă asigură consultări între autoritățile sau organismele competente în materie de redevențe de pe teritoriul său și transportatorii aerieni sau organismele lor reprezentative care folosesc serviciile și infrastructurile, și asigură

schimbul de astfel de informații între autoritățile sau organismele competente și transportatorii aerieni, întrucât acestea pot fi necesare pentru a permite evaluarea precisă a caracterului moderat al redevențelor de utilizare, în conformitate cu principiile prevăzute la alineatele (1) și (2) din prezentul articol. Fiecare parte contractantă se asigură că autoritățile competente în materie de redevențe le oferă utilizatorilor, cu un preaviz rezonabil, informații cu privire la orice propunere de modificare a redevențelor de utilizare, pentru a le permite acelor autorități să ia în considerare opiniile exprimate de utilizatori înainte de efectuarea de modificări.

(4) În cadrul procedurilor de soluționare a litigiilor în conformitate cu articolul 22 (Soluționarea litigiilor și arbitraj), nicio parte nu este considerată a fi încălcat dispozițiile prezentului articol, decât în cazul în care (a) partea nu ia în considerare, într-un interval de timp rezonabil, revizuirea redevenței sau a practicii care face obiectul plângerii celeilalte părți; sau dacă, (b) în urma unei astfel de revizuirii, partea nu ia toate măsurile de care dispune pentru a corecta orice redevență de utilizare sau practică incompatibilă cu dispozițiile prezentului articol.

Articolul 11

Stabilirea tarifelor

(1) Părțile contractante permit stabilirea liberă a tarifelor de către transportatorii aerieni pe baza concurenței libere și echitabile.

(2) Părțile contractante nu impun înregistrarea tarifelor.

(3) Se pot purta discuții între autoritățile aeronautice cu privire la aspecte precum, printre altele, caracterul injust, nerezonabil și discriminatoriu al tarifelor.

Articolul 12

Statistici

(1) Fiecare parte contractantă furnizează celeilalte părți contractante statisticile impuse de actele cu putere de lege și actele administrative naționale și, la cerere, în mod rezonabil, alte statistici disponibile necesare pentru examinarea funcționării serviciilor aeriene.

(2) Părțile contractante cooperează în cadrul comitetului mixt în temeiul articolului 21 (Comitetul mixt) din prezentul acord pentru facilitarea schimbului de date statistice în scopul monitorizării dezvoltării serviciilor aeriene în temeiul prezentului acord.

TITLUL II

COOPERARE ÎN MATERIE DE REGLEMENTARE

Articolul 13

Siguranță aeriană

(1) Părțile contractante se asigură că legislația lor prevede, cel puțin, standardele menționate în partea A din anexa III, în condițiile menționate mai jos.

- (2) Părțile contractante se asigură că aeronavele înregistrate pe teritoriul unei părți contractante care fac obiectul unei suspiciuni de neconformitate cu standardele internaționale de siguranță aeriană stabilite în conformitate cu convenția și care aterizează pe aeroporturi deschise traficului aerian internațional de pe teritoriul celeilalte părți contractante fac obiectul unor inspecții la sol efectuate de către autoritățile competente ale celeilalte părți contractante, la bord și în exteriorul aeronavei, pentru a verifica validitatea documentelor care însoțesc aeronava și cele aparținând echipajului acesteia, precum și starea fizică a aeronavei și a echipamentelor acesteia.
- (3) Oricare parte contractantă poate solicita în orice moment consultări cu privire la standardele de siguranță asigurate de cealaltă parte contractantă.
- (4) Autoritățile competente ale unei părți contractante pot lua toate măsurile adecvate și imediate de fiecare dată când acestea constată că o aeronavă, un produs sau o operațiune poate:
- (a) să nu îndeplinească standardele minime stabilite în conformitate cu convenția, cu legislația menționată în partea A din anexa III sau cu legislația iordaniană echivalentă în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol, după caz;
 - (b) să pună probleme serioase – constatate în urma inspecției prevăzute la alineatul (2) – cu privire la faptul că o aeronavă sau operarea unei aeronave nu este conformă cu standardele minime stabilite în conformitate cu convenția, cu legislația menționată în partea A din anexa III sau cu legislația iordaniană echivalentă în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol, după caz; sau
 - (c) să pună probleme serioase cu privire la lipsa menținerii și administrării efective a standardelor minime stabilite în conformitate cu convenția, cu legislația menționată în partea A din anexa III sau cu legislația iordaniană echivalentă în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol, după caz.
- (5) În cazul în care autoritățile competente ale unei părți contractante iau măsuri în temeiul alineatului (4), acestea informează prompt autoritățile competente ale celeilalte părți contractante cu privire la măsurile luate, menționând motivele acestora.
- (6) În cazul în care măsurile luate în temeiul alineatului (4) nu sunt întrerupte chiar dacă motivele pentru care au fost luate au încetat să existe, oricare parte contractantă poate aduce acest aspect în atenția comitetului mixt.

Articolul 14

Securitate aeriană

- (1) Părțile contractante se asigură că legislația lor prevede, cel puțin, standardele menționate în partea B din anexa III la acest acord, în condițiile menționate mai jos.
- (2) Deoarece garantarea siguranței pentru aeronavele civile, pasagerii și echipajele acestora reprezintă o condiție prealabilă esențială pentru operarea de servicii aeriene internaționale, părțile contractante își reafirmă obligația reciprocă de a proteja securitatea aviației civile împotriva actelor de intervenție ilegală, în special obligațiile acestora în conformitate cu dispozițiile Convenției de la Chicago, ale Convenției privind infracțiunile și anumite alte acte comise la bordul aeronavelor, semnată la Tokio la 14 septembrie 1963, ale Convenției pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, semnată la Haga la 16 decembrie 1970, ale Convenției pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate împotriva securității aviației civile, semnată la Montreal la 23 septembrie 1971, ale Protocolului cu privire la reprimarea actelor ilicite de violență în aeroporturile destinate aviației civile internaționale, semnat la Montreal la 24 februarie 1988, și ale Convenției cu privire la marcajul explozibililor plastici și în folie în scopul detectării, semnată la Montreal la 1 martie 1991, în măsura în care ambele părți contractante sunt parte la aceste convenții, precum și ale tuturor celorlalte convenții și protocoale privind securitatea aviației civile la care ambele părți contractante sunt părți.
- (3) Părțile contractante își acordă reciproc, la cerere, asistența necesară pentru a preveni actele de capturare ilicită a aeronavelor civile și alte acte ilicite îndreptate împotriva siguranței aeronavelor, a pasagerilor și a echipajului, a aeroporturilor, a infrastructurii și a serviciilor de navigație aeriană, precum și împotriva oricărei alte amenințări la adresa securității aviației civile.
- (4) Părțile contractante acționează, în cadrul relațiilor reciproce, în conformitate cu standardele de securitate aviațică și, în măsura în care le aplică, cu practicile recomandate stabilite de Organizația Aviației Civile Internaționale (OACI) și indicate ca anexe la Convenția de la Chicago, în măsura în care aceste prevederi de securitate se aplică părților contractante. Ambele părți contractante solicită operatorilor aeronavelor înmatriculați pe teritoriul lor, operatorilor aeronavelor cu sediul principal de desfășurare a activităților sau rezidență permanentă pe teritoriul lor și operatorilor aeroporturilor de pe teritoriul lor să acționeze în conformitate cu aceste prevederi de securitate aviațică.
- (5) Fiecare parte contractantă asigură luarea unor măsuri eficiente pe teritoriul său pentru a proteja aeronavele, pentru a verifica pasagerii și bagajele lor de mână și pentru a efectua controlul adecvat al echipajelor, al mărfurilor (inclusiv al bagajului de cabină) și al proviziilor aeronavelor înainte și în timpul îmbarcării sau al încărcării, precum și adaptarea acestor măsuri pentru a răspunde amenințărilor tot mai frecvente. Fiecare parte contractantă acceptă faptul că transportatorilor săi aeriени li se poate cere respectarea prevederilor de securitate aviațică menționate la alineatul (4) solicitate de cealaltă parte contractantă pentru intrarea pe teritoriu, părăsirea teritoriului sau staționarea pe teritoriul acestei alte părți contractante.
- (6) Fiecare parte contractantă răspunde favorabil la orice solicitare venită din partea celeilalte părți contractante de a adopta măsuri de securitate speciale rezonabile pentru a răspunde unei anumite amenințări. Cu excepția situațiilor de urgență, fiecare parte contractantă informează în prealabil cealaltă parte cu privire la orice măsură de securitate specială pe care intenționează să o introducă și care ar putea avea un impact financiar sau operațional semnificativ asupra serviciilor de transport aerian furnizate în temeiul prezentului acord. Oricare parte contractantă poate solicita o reuniune a comitetului mixt pentru a discuta astfel de măsuri de securitate, în conformitate cu articolul 21 (Comitetul mixt) din prezentul acord.

(7) În cazul unei capturări ilicite a unei aeronave sau al unei amenințări în acest sens sau în cazul altor acte ilicite săvârșite împotriva pasagerilor, echipajului, aeronavei, aeroporturilor sau infrastructurii de navigație aeriană, părțile contractante își acordă reciproc asistență prin facilitarea comunicărilor și prin luarea de alte măsuri adecvate cu scopul de a pune capăt rapid și sigur unui astfel de incident sau unei amenințări în acest sens.

(8) Fiecare parte contractantă ia toate măsurile pe care le consideră adecvate pentru a garanta că o aeronavă care face obiectul unei capturări ilicite sau al altor acte de intervenție ilegală și care se află la sol pe teritoriul acesteia este reținută la sol, cu excepția cazurilor în care se impune decolarea acesteia, pentru a proteja viața pasagerilor. Dacă este posibil, astfel de măsuri sunt adoptate pe baza unor consultări reciproce.

(9) În cazul în care una dintre părțile contractante are motive întemeiate să creadă că cealaltă parte contractantă nu a respectat dispozițiile prezentului articol în materie de securitate aeriană, partea contractantă respectivă poate solicita consultări imediate cu cealaltă parte.

(10) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 4 (Refuzul, revocarea, suspendarea și limitarea autorizației) din prezentul acord, imposibilitatea de a ajunge la un acord satisfăcător în termen de 15 zile de la data unei astfel de solicitări constituie un motiv pentru a refuza, revoca, limita sau condiționa autorizația de operare a unui sau mai multor transportatori aeriени ai acestei alte părți contractante.

(11) O parte contractantă poate lua măsuri intermediare înainte de încheierea termenului de 15 zile, atunci când o amenințare imediată și extraordinară impune acest lucru.

(12) Orice măsură luată în conformitate cu alineatul (10) din prezentul articol va fi întreruptă în momentul respectării dispozițiilor prezentului articol de către cealaltă parte contractantă.

Articolul 15

Managementul traficului aerian

(1) Părțile contractante se asigură că legislația lor prevede standardele menționate în partea C din anexa III la prezentul acord, în condițiile menționate mai jos.

(2) Părțile contractante se angajează la cel mai înalt grad de cooperare în domeniul managementului traficului aerian, în vederea extinderii cerului unic european pentru a include Iordania, având drept scop consolidarea standardelor de siguranță actuale și a eficienței globale a standardelor generale privind traficul aerian în Europa, a optimizării capacităților și a reducerii la maximum a întârzierilor. În acest scop, se va garanta o participare adecvată a Iordaniei în cadrul comitetului privind cerul unic european. Comitetul mixt este responsabil cu monitorizarea și facilitarea cooperării în domeniul managementului traficului aerian.

(3) În vederea facilitării punerii în aplicare a legislației privind cerul unic european pe teritoriile lor:

(a) Iordania trebuie să ia măsurile necesare pentru a-și adapta structurile instituționale de management al traficului aerian

la cerul unic european, în special prin înființarea de organisme naționale competente de supraveghere cel puțin independente, din punct de vedere funcțional, de furnizorii de servicii de navigație aeriană; și

(b) Uniunea Europeană trebuie să implice Iordania în ceea ce privește inițiativele operaționale relevante referitoare la serviciile de navigație aeriană, spațiul aerian și interoperabilitatea care decurg din cerul unic european, în special prin implicarea timpurie a eforturilor iordaniene în vederea stabilirii unor blocuri funcționale ale spațiului aerian sau prin intermediul coordonării corespunzătoare în materie de SESAR.

Articolul 16

Mediu

(1) Părțile contractante recunosc importanța protejării mediului în momentul dezvoltării și punerii în aplicare a politicii aviatice internaționale.

(2) Părțile contractante recunosc importanța conlucrării și, în cadrul discuțiilor multilaterale, a examinării efectelor aviației asupra mediului și economiei, precum și a garantării faptului că orice măsuri de contracarare sunt pe deplin coerente cu obiectivele prezentului acord.

(3) Nicio dispoziție a prezentului acord nu trebuie interpretată ca limitând competența autorităților competente ale unei părți contractante de a lua toate măsurile adecvate în cadrul jurisdicției sale suverane pentru a preveni sau a elimina impactul asupra mediului al transportului aerian, cu condiția ca aceste măsuri să fie pe deplin coerente cu drepturile și obligațiile acestora prevăzute de legislația internațională și să fie aplicate fără discriminare în ceea ce privește naționalitatea.

(4) Părțile contractante se asigură că legislația lor prevede standardele menționate în partea D din anexa III la prezentul acord.

Articolul 17

Protecția consumatorului

Părțile contractante se asigură că legislația lor prevede standardele privind transportul aerian menționate în partea E din anexa III la prezentul acord.

Articolul 18

Sisteme informatizate de rezervare

Părțile contractante se asigură că legislația lor prevede standardele menționate în partea F din anexa III la prezentul acord.

Articolul 19

Aspecte sociale

Părțile contractante se asigură că legislația lor prevede standardele privind transportul aerian menționate în partea G din anexa III la prezentul acord.

TITLUL II

DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE

Articolul 20

Interpretare și aplicare

(1) Părțile contractante iau toate măsurile corespunzătoare, generale sau speciale, destinate să asigure îndeplinirea obligațiilor care decurg din prezentul acord și se abțin de la orice măsură care ar putea pune în pericol îndeplinirea obiectivelor prezentului acord.

(2) Fiecare parte contractantă este responsabilă, pe teritoriul său, cu punerea adecvată în aplicare a prezentului acord, în special a legislației care prevede standardele menționate în anexa III la prezentul acord.

(3) Fiecare parte contractantă acordă celeilalte părți contractante toate informațiile și tot sprijinul necesar pentru desfășurarea de investigații privind eventualele încălcări pe care cealaltă parte contractantă le efectuează în temeiul competențelor prevăzute de prezentul acord.

(4) De fiecare dată când părțile contractante acționează în temeiul atribuțiilor acordate acestora în conformitate cu prezentul acord cu privire la aspecte de interes pentru cealaltă parte contractantă și care privesc autoritățile sau transportatorii celeilalte părți contractante, autoritățile competente ale celeilalte părți contractante sunt informate pe deplin cu privire la aceasta și li se oferă posibilitatea de a prezenta observații înainte de adoptarea unei decizii finale.

Articolul 21

Comitetul mixt

(1) Se instituie un comitet compus din reprezentanți ai părților contractante (denumit în continuare „comitetul mixt”), care este responsabil de gestionarea prezentului acord și asigură buna punere în aplicare a acestuia. În acest scop, comitetul formulează recomandări și adoptă decizii în cazurile prevăzute de prezentul acord.

(2) Deciziile comitetului mixt se adoptă prin consens și sunt obligatorii pentru părțile contractante. Acestea sunt puse în aplicare de către părțile contractante în conformitate cu normele proprii.

(3) Comitetul mixt adoptă, prin decizie, regulamentul său de procedură.

(4) Comitetul mixt se reunește ori de câte ori este necesar. Oricare dintre părțile contractante poate solicita convocarea unei reuniuni.

(5) O parte contractantă poate, de asemenea, să solicite convocarea unei reuniuni a comitetului mixt, cu scopul de a soluționa aspecte legate de interpretarea sau aplicarea prezentului acord. Reuniunea se organizează cât mai curând posibil, în termen de maximum două luni de la data primirii solicitării, în afara cazului în care părțile decid altfel.

(6) În scopul aplicării corespunzătoare a prezentului acord, părțile contractante fac schimb de informații și, la solicitarea uneia dintre acestea, organizează consultări în cadrul comitetului mixt.

(7) În cazul în care una dintre părțile contractante consideră că o decizie a comitetului mixt nu este corespunzător pusă în aplicare de către cealaltă parte contractantă, aceasta poate solicita analizarea situației de către comitetul mixt. În cazul în care comitetul mixt nu ajunge la o soluție în termen de două luni de la sesizare, partea contractantă solicitantă poate lua măsuri corespunzătoare temporare de salvagardare în conformitate cu articolul 23 (Măsuri de salvagardare) din prezentul acord.

(8) Deciziile comitetului mixt indică data punerii în aplicare de către părțile contractante, precum și orice altă informație care ar putea interesa agenții economici.

(9) Fără a aduce atingere alineatului (2), în cazul în care comitetul mixt nu poate lua o decizie într-o chestiune care i-a fost înaintată în termen de șase luni de la data sesizării, părțile contractante pot lua măsuri corespunzătoare temporare de salvagardare în conformitate cu articolul 23 (Măsuri de salvagardare) din prezentul acord.

(10) Comitetul mixt examinează aspectele legate de investițiile bilaterale cu participare majoritară sau schimbările produse în controlul efectiv al transportatorilor aerieni ai părților contractante.

(11) Comitetul mixt dezvoltă cooperarea prin:

(a) încurajarea schimburilor la nivel de specialiști în domeniul noilor inițiative și al noilor progrese legislative și normative, în special în materie de securitate, siguranță, mediu, infrastructura aeroportuară (inclusiv intervalele orare), mediu concurențial și protecția consumatorului;

(b) examinarea periodică a efectelor sociale ale prezentului acord pe măsură ce acesta este pus în aplicare, mai ales în domeniul ocupării forței de muncă și dezvoltarea de soluții adecvate la preocupările considerate legitime;

(c) luarea în discuție a domeniilor susceptibile a fi incluse în prezentul acord, inclusiv recomandarea introducerii unor eventuale modificări în textul acordului; și

(d) stabilirea, pe bază de consens, a propunerilor, abordărilor sau documentelor de natură procedurală legate direct de funcționarea prezentului acord.

(12) Părțile contractante au obiectivul comun de a optimiza avantajele pentru consumatori, companii aeriene, angajați și comunități prin extinderea prezentului acord astfel încât să includă și țări terțe. În acest scop, comitetul mixt va lucra la elaborarea unei propuneri referitoare la condițiile și procedurile necesare pentru a permite accesul țărilor terțe la prezentul acord, inclusiv eventualele modificări necesare ale prezentului acord.

Articolul 22

Soluționarea litigiilor și arbitraj

- (1) Oricare parte contractantă poate solicita Consiliului de asociere instituit în temeiul acordului de asociere să examineze orice litigiu referitor la aplicarea sau interpretarea prezentului acord care nu a fost soluționat în conformitate cu articolul 21 (Comitetul mixt) din prezentul acord.
- (2) Consiliul de asociere instituit în temeiul acordului de asociere poate soluționa litigiul prin intermediul unei decizii.
- (3) Părțile contractante iau toate măsurile necesare pentru a pune în aplicare decizia menționată la alineatul (2).
- (4) În cazul în care părțile contractante nu pot soluționa litigiul în cadrul comitetului mixt sau în conformitate cu alineatul (2), la solicitarea oricărei părți contractante litigiul este adus în atenția unui grup de arbitraj format din trei arbitri în conformitate cu procedura prevăzută mai jos:
- (a) fiecare parte contractantă desemnează un arbitru în termen de 60 de zile de la data primirii notificării privind cererea de arbitraj de către o comisie de arbitraj sesizată de cealaltă parte contractantă pe cale diplomatică; cel de al treilea arbitru este desemnat de către ceilalți doi arbitri în termen de alte 60 de zile. În cazul în care una dintre părțile contractante nu desemnează un arbitru în termenul prevăzut sau dacă al treilea arbitru nu este desemnat în termenul prevăzut, fiecare parte contractantă poate solicita președintelui Consiliului OACI să desemneze un arbitru sau arbitri, după caz;
- (b) cel de al treilea arbitru desemnat în conformitate cu litera (a) de mai sus trebuie să fie un resortisant al unei țări terțe și să acționeze ca președinte al comisiei de arbitraj;
- (c) comisia de arbitraj își stabilește propriul regulament de procedură; și
- (d) sub rezerva deciziei finale a comisiei de arbitraj, cheltuielile inițiale de arbitraj sunt suportate în mod egal de părțile contractante.
- (5) La cererea unei părți contractante și până la adoptarea deciziei finale de către comisia de arbitraj, comisia de arbitraj poate ordona celeilalte părți contractante să pună în aplicare măsuri corective interimare.
- (6) Orice decizie provizorie sau finală a comisiei de arbitraj este obligatorie pentru părțile contractante.
- (7) În cazul în care una dintre părțile contractante nu acționează în conformitate cu o decizie a grupului de arbitraj luată cu respectarea dispozițiilor prezentului articol în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei menționate mai sus, cealaltă parte contractantă poate, atât timp cât persistă neconformitatea, să limiteze, să suspende sau să revoce drepturile sau privilegiile pe care le-a acordat părții contractante în cauză în temeiul prezentului acord.

Articolul 23

Măsuri de salvagardare

- (1) Părțile contractante iau toate măsurile generale sau speciale necesare îndeplinirii obligațiilor lor în sensul prezentului acord. Acestea se asigură de îndeplinirea obiectivelor stabilite prin prezentul acord.
- (2) În cazul în care una dintre părțile contractante consideră că cealaltă parte contractantă nu și-a îndeplinit o obligație care decurge din prezentul acord, aceasta poate lua măsurile corespunzătoare. Măsurile de salvagardare sunt limitate la strictul necesar în ceea ce privește domeniul de aplicare și durata acestora în vederea remedierii situației sau menținerii echilibrului prezentului acord. Se acordă prioritate măsurilor care perturbă cel mai puțin funcționarea prezentului acord.
- (3) O parte contractantă care intenționează să adopte măsuri de salvagardare notifică cealaltă parte contractantă cu privire la aceasta prin intermediul comitetului mixt și furnizează toate informațiile relevante.
- (4) Părțile contractante inițiază imediat consultări în cadrul comitetului mixt în scopul identificării unei soluții acceptate în unanimitate.
- (5) Fără a aduce atingere articolului 3 litera (d) (Autorizare), articolului 4 litera (d) (Refuzarea, revocarea, suspendarea sau limitarea autorizației), articolului 13 (Siguranța aeriană) și articolului 14 (Securitatea aeriană) din prezentul acord, partea contractantă în cauză nu adoptă măsuri de salvagardare în termen de mai puțin de o lună de la data notificării în conformitate cu alineatul (3), cu excepția situației în care procedura de consultare în conformitate cu alineatul (4) a fost finalizată înainte de expirarea termenului limită prevăzut.
- (6) Partea contractantă în cauză notifică fără întârziere comitetului mixt măsurile luate și furnizează toate informațiile relevante.
- (7) Orice măsură luată în conformitate cu prezentul articol este suspendată de îndată ce cealaltă parte îndeplinește dispozițiile prezentului acord.

Articolul 24

Acoperirea geografică a acordului

Părțile contractante se angajează să poarte un dialog continuu pentru a garanta coerența prezentului acord cu procesul de la Barcelona și vizează, ca prim obiectiv, crearea unui spațiu aerian euro-mediterranean comun. Prin urmare, se ia în calcul în cadrul comitetului mixt posibilitatea aducerii de modificări consimțite reciproc pentru a ține seama de acorduri euro-mediterraneene similare privind serviciile aeriene, în conformitate cu alineatul (11) din articolul 21 (Comitetul mixt).

Articolul 25

Relația cu alte acorduri

(1) Dispozițiile prezentului acord prevalează asupra dispozițiilor relevante ale acordurilor bilaterale existente între Iordania și statele membre. Cu toate acestea, drepturile de trafic existente care decurg din astfel de acorduri bilaterale și care nu intră sub incidența prezentului acord pot fi exercitate în continuare, în măsura în care nu există discriminare pe motiv de naționalitate între transportatorii aerieni din Uniunea Europeană.

(2) Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului (1) din prezentul articol și sub rezerva articolului 27 (Încetarea acordului), în cazul în care prezentul acord încetează sau aplicarea acestuia este suspendată temporar, regimul aplicat serviciilor aeriene între teritoriile respective ale părților contractante poate fi stabilit de către acestea anterior încetării acordului.

(3) În cazul în care devin părți la un acord multilateral sau validează o decizie adoptată de OACI sau de o altă organizație internațională care tratează aspecte vizate de prezentul acord, părțile se consultă în cadrul comitetului mixt pentru a stabili dacă prezentul acord trebuie revizuit pentru a lua în considerare astfel de evoluții.

(4) Prezentul acord nu aduce atingere niciunei decizii a părților contractante de a pune în aplicare eventuale recomandări ulterioare formulate de OACI. Părțile contractante nu invocă prezentul acord, sau fragmente din acesta, ca temei de opoziție la examinarea în cadrul OACI a politicilor alternative cu privire la aspecte acoperite de prezentul acord.

Articolul 26

Modificări

(1) În cazul în care una dintre părțile contractante dorește să modifice dispozițiile prezentului acord, aceasta informează comitetul mixt în acest sens. Modificarea prezentului acord intră în vigoare după îndeplinirea procedurilor interne respective ale părților contractante.

(2) Comitetul mixt poate, la propunerea unei părți contractante și în conformitate cu prezentul articol, să decidă modificarea anexelor la prezentul acord.

(3) Prezentul acord nu aduce atingere dreptului fiecărei părți contractante, sub rezerva respectării principiului nediscriminării, de a adopta unilateral noi acte legislative sau să aducă modificări la legislația în vigoare în domeniul transportului aerian sau în unul dintre domeniile asociate menționate în anexa III la prezentul acord.

(4) De îndată ce una dintre părțile contractante elaborează un nou act legislativ în domeniul transportului aerian sau în unul

dintre domeniile asociate care fac obiectul anexei III și care ar putea afecta funcționarea adecvată a prezentului acord, aceasta informează și consultă cât mai îndepărte de cealaltă parte contractantă. La solicitarea uneia dintre părțile contractante, poate avea loc un schimb de opinii preliminar în cadrul comitetului mixt.

(5) De îndată ce una dintre părțile contractante adoptă un nou legislativ sau o modificare a legislației sale în domeniul transportului aerian sau în unul dintre domeniile asociate care fac obiectul anexei III și care ar putea afecta funcționarea adecvată a prezentului acord, aceasta informează cealaltă parte contractantă în termen de maximum 30 de zile de la adoptarea acesteia. La solicitarea uneia dintre părțile contractante, comitetul mixt procedează, în termen de 60 de zile de la solicitare, la un schimb de opinii cu privire la consecințele actului cu putere de lege sau ale modificării respective asupra bunei funcționări a prezentului acord.

(6) Ulterior derulării schimbului de opinii prevăzut la alineatul (5) mai sus, comitetul mixt:

- (a) adoptă o decizie de revizuire a anexei III la prezentul acord pentru a integra, dacă este necesar pe bază de reciprocitate, noul act legislativ sau modificarea în cauză;
- (b) adoptă o decizie conform căreia noul act legislativ sau modificarea în cauză sunt considerate compatibile cu prezentul acord; sau
- (c) recomandă orice altă măsură necesară care să fie adoptată într-o perioadă de timp rezonabilă pentru a asigura buna funcționare a prezentului acord.

Articolul 27

Încetarea acordului

(1) Prezentul acord se încheie pe perioadă nedeterminată.

(2) Orice parte poate, în orice moment, să înainteze celeilalte părți, pe căi diplomatice, o notificare scrisă privind decizia sa de a denunța prezentul acord. Notificarea este comunicată simultan OACI. Acordul este reziliat la ora 0:00 GMT la sfârșitul sezonului de trafic al Asociației Transportului Aerian Internațional (IATA) care este în vigoare un an de la data notificării scrise de denunțare, în afara cazului în care:

- (a) notificarea este retrasă prin acordul părților înainte de încheierea acestei perioade; sau
- (b) cealaltă parte contractantă care primește notificarea de încetare a acordului solicită o perioadă mai îndelungată de timp, care nu depășește 18 luni, pentru a garanta desfășurarea negocierilor necesare cu privire la regimul ulterior aplicabil serviciilor aeriene între teritoriile acestora.

*Articolul 28***Înregistrarea la Organizația Aviației Civile Internaționale și la Secretariatul Organizației Națiunilor Unite**

Prezentul acord și toate modificările la acesta se înregistrează la Organizația Aviației Civile Internaționale și la Secretariatul Organizației Națiunilor Unite.

*Articolul 29***Intrarea în vigoare**

(1) Prezentul acord intră în vigoare în termen de o lună de la data ultimei notificări din schimbul de note diplomatice dintre părțile contractante care confirmă că toate procedurile necesare pentru intrarea în vigoare a acordului au fost îndeplinite. Pentru realizarea schimbului de note, Regatul Hașemit al Iordaniei trimite Secretariatului General al Consiliului Uniunii Europene nota diplomatică către Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, iar Secretariatul General al Consiliului Uniunii Europene trimite Regatului Hașemit al Iordaniei nota diplomatică din partea Uniunii Europene și a statelor membre ale acesteia. Nota diplomatică din partea Uniunii Europene și a statelor membre ale acesteia conține comunicări din partea

fiecărui stat membru prin care se confirmă că au fost încheiate procedurile necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului acord.

(2) Fără a aduce atingere alineatului (1) din prezentul articol, părțile contractante stabilesc să aplice temporar prezentul acord din prima zi a lunii care urmează cel mai devreme de la (i) data ultimei note prin care părțile își notifică reciproc încheierea procedurilor necesare pentru aplicarea temporară a prezentului acord, sau (ii) conform procedurilor interne și/sau legislației naționale a părților contractante, după caz, data când se încheie 12 luni de la data semnării prezentului acord.

DREPT CARE subsemnații, pe deplin autorizați, au semnat prezentul acord.

Întocmit la Bruxelles la cincisprezece decembrie două mii zece, în două exemplare, în limbile bulgară, cehă, daneză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, italiană, letonă, lituaniană, maghiară, malteză, olandeză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă, suedeză și arabă, fiecare text fiind în mod egal autentic.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
Cette signature engage également la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.
Diese Unterschrift bindet zugleich die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

På Kongeriget Danmarks vegne

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

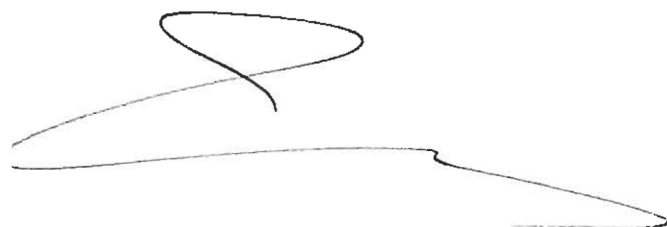
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

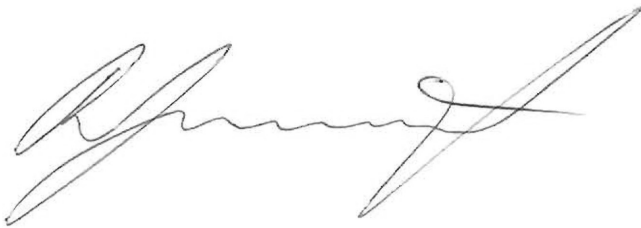
Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

A handwritten signature in Greek, appearing to be 'Εκκλαρουλε', written in a cursive style.

Latvijas Republikas vārdā –

A handwritten signature in Latvian, appearing to be 'Rozīte', written in a cursive style.

Lietuvos Respublikos vardu

A handwritten signature in Lithuanian, appearing to be 'Kulševičius', written in a cursive style.

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A handwritten signature for Luxembourg, appearing to be 'Eisenborth d.', written in a cursive style.

A Magyar Köztársaság részéről

A handwritten signature for Hungary, appearing to be 'Kovács', written in a cursive style.

Għal Malta

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. van der Laan'.

Für die Republik Österreich

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Doris Drees'.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Grzegorz'.

Pela República Portuguesa

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'José'.

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta

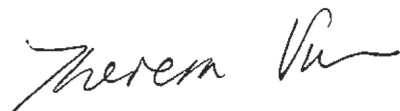
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

عن المملكة الأردنية الهاشمية

ANEXA I

SERVICII AUTORIZATE ȘI RUTE SPECIFICATE

1. Prezenta anexă face obiectul dispozițiilor tranzitorii din anexa II la prezentul acord.
 2. Fiecare parte contractantă acordă transportatorilor aerieni ai celeilalte părți contractante dreptul de a furniza servicii de transport aerian pe rutele specificate în continuare:
 - (a) pentru transportatorii aerieni din Uniunea Europeană: Puncte situate în Uniunea Europeană – Unul sau mai multe puncte intermediare situate în statele Euromed, în statele SACE sau în țările enumerate în anexa IV – Unul sau mai multe puncte situate în Iordania;
 - (b) pentru transportatorii aerieni din Iordania: Puncte situate în Iordania – Unul sau mai multe puncte intermediare situate în state Euromed, în state SACE sau în țările enumerate în anexa IV – Unul sau mai multe puncte situate în Uniunea Europeană.
 3. Serviciile operate în conformitate cu punctul 2 din prezenta anexă debutează sau se sfârșesc pe teritoriul Iordaniei, pentru transportatorii aerieni iordanieni, și pe teritoriul Uniunii Europene, pentru transportatorii aerieni comunitari.
 4. Transportatorii aerieni ai fiecărei părți contractante pot, pentru oricare sau toate zborurile și la alegere:
 - (a) opera zboruri în oricare sau în ambele direcții;
 - (b) combina diferite numere de zbor la exploatarea unei aeronave;
 - (c) deservi puncte intermediare, astfel cum este prevăzut la punctul 2 din prezenta anexă, precum și puncte situate pe teritoriile părților contractante, în orice combinație și în orice ordine;
 - (d) omita escalele în orice punct sau puncte;
 - (e) transfera traficul de la oricare dintre aeronavele acestora la oricare altă aeronavă a acestora, în orice punct;
 - (f) face escale la orice punct, indiferent dacă acesta este situat pe teritoriul sau în afara teritoriului oricăreia dintre părțile contractante;
 - (g) să tranziteze trafic pe teritoriul celeilalte părți contractante; și
 - (h) combina traficul pe aceeași aeronavă, indiferent de originea traficului respectiv.
 5. Fiecare parte contractantă permite fiecărui transportator aerian să stabilească frecvența și capacitatea serviciilor de transport aerian internațional pe care le furnizează pe baza criteriilor comerciale de piață. Ca urmare a acestui drept, nicio parte contractantă nu limitează unilateral volumul traficului, frecvența sau continuitatea serviciului, tipul sau tipurile de aeronave exploatare de transportatorii aerieni ai celeilalte părți contractante, cu excepția cazurilor cu motivație vamală, tehnică, operațională, de mediu sau de protecție a sănătății.
 6. Transportatorii aerieni ai fiecărei părți contractante pot deservi, în special (dar nu numai) în cadrul acordurilor de partajare de cod, orice punct situat pe teritoriul unei țări terțe care nu este inclus în rutele specificate, cu condiția ca aceștia să nu-și exercite drepturile ce țin de cea de a cincea libertate.
-

ANEXA II

DISPOZIȚII TRANZITORII

1. Punerea în aplicare și executarea tuturor dispozițiilor prezentului acord, în special standardele prevăzute în anexa III, cu excepția părții B din aceasta, sunt verificate prin intermediul unei evaluări efectuate sub răspunderea Uniunii Europene și sunt aprobate printr-o decizie a comitetului mixt. Evaluarea este efectuată cel mai devreme (i) la data la care Iordania notifică comitetul mixt cu privire la încheierea procesului de armonizare în conformitate cu anexa III la prezentul acord sau (ii) la un an de la intrarea în vigoare a prezentului acord.
 2. Fără a aduce atingere dispozițiilor prevăzute în anexa I, serviciile convenite și rutele specificate în prezentul acord nu includ, până la momentul adoptării deciziei prevăzute la punctul 1 din prezenta anexă, dreptul pentru transportatorii aerieni ai ambelor părți contractante de a-și exercita drepturile ce țin de cea de a cincea libertate, inclusiv pentru transportatorii aerieni din Iordania între puncte situate pe teritoriul Uniunii Europene. Cu toate acestea, toate drepturile de trafic acordate deja printr-un acord bilateral încheiat între Iordania și statele membre ale Uniunii Europene pot fi exercitate în continuare, în măsura în care nu există discriminare pe motive de naționalitate între transportatorii aerieni ai Uniunii Europene.
 3. Fără a aduce atingere dispozițiilor de la punctul 1 din prezenta anexă, punerea în aplicare și executarea standardelor de securitate prevăzute în partea B din anexa III sunt verificate prin intermediul unei evaluări efectuate sub răspunderea Uniunii Europene și sunt aprobate printr-o decizie a comitetului mixt. Fragmentele confidențiale din legislația de securitate indicată în partea B din anexa III sunt comunicate Iordaniei numai după adoptarea deciziei respective.
 4. Toți transportatorii aerieni ai ambelor părți contractante beneficiază de dreptul prevăzut la articolul 8 alineatul (3) litera (a) punctul (i) („autoasistență”) pe Aeroportul Internațional Queen Alia cel mai târziu la 1 ianuarie 2016. În acest timp, toate serviciile de asistență la sol în aeroportul respectiv sunt disponibile tuturor transportatorilor aerieni, pe bază echitabilă și nediscriminatorie; tarifele serviciilor nu trebuie să depășească costul total al acestora, luându-se în calcul o rentabilitate moderată a activelor după amortizare.
-

ANEXA III

LISTA NORMELOR DE AVIAȚIE CIVILĂ

A. SIGURANȚA AERIANĂ

Nr. 3922/91

Regulamentul (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului din 16 decembrie 1991 privind armonizarea cerințelor tehnice și a procedurilor administrative în domeniul aviației civile,

astfel cum a fost modificat prin:

- Regulamentul (CE) nr. 2176/96 al Comisiei din 13 noiembrie 1996 de modificare, în vederea progresului științific și tehnic, a Regulamentului (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului
- Regulamentul (CE) nr. 1069/1999 al Comisiei din 25 mai 1999 privind adaptarea la progresul științific și tehnic a Regulamentului (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului
- Regulamentul (CE) nr. 2871/2000 al Comisiei din 28 decembrie 2000 privind adaptarea la progresul științific și tehnic a Regulamentului (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului
- Regulamentul (CE) nr. 1592/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2002 privind normele comune în domeniul aviației civile și instituirea unei Agenții europene de siguranță a aviației

Dispoziții aplicabile: articolele 1-10, 12 și 13, cu excepția articolului 4 alineatul (1) și a articolului 8 alineatul (2) teza a doua, anexele I, II și III. În ceea ce privește punerea în aplicare a articolului 12, sintagma „state membre” se citește „state membre ale Uniunii Europene”.

- Regulamentul (CE) nr. 1899/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2006 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului privind armonizarea cerințelor tehnice și a procedurilor administrative în domeniul aviației civile
- Regulamentul (CE) nr. 1900/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului privind armonizarea cerințelor tehnice și a procedurilor administrative în domeniul aviației civile
- Regulamentul (CE) nr. 8/2008 al Comisiei din 11 decembrie 2007 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului în ceea ce privește cerințele tehnice și procedurile administrative comune aplicabile transportului aerian comercial
- Regulamentul (CE) nr. 859/2008 al Comisiei din 20 august 2008 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului în ceea ce privește cerințele tehnice și procedurile administrative comune aplicabile transportului aerian comercial

Dispoziții aplicabile: articolele 1-10, 12 și 13, cu excepția articolului 4 alineatul (1) și a articolului 8 alineatul (2) teza a doua, anexele I, II și III. În ceea ce privește punerea în aplicare a articolului 12, sintagma „state membre” se citește „state membre ale Uniunii Europene”.

Nr. 216/2008

Regulamentul (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 februarie 2008 privind normele comune în domeniul aviației civile și instituirea unei Agenții Europene de Siguranță a Aviației și de abrogare a Directivei 91/670/CEE a Consiliului, a Regulamentului (CE) nr. 1592/2002 și a Directivei 2004/36/CE

Dispoziții aplicabile: articolele 1-68, cu excepția articolului 65, a articolului 69 alineatul (1) al doilea paragraf și a articolului 69 alineatul (4), anexele I-VI

Nr. 94/56

Directiva 94/56/CE a Consiliului din 21 noiembrie 1994 de stabilire a principiilor fundamentale care reglementează anchetarea accidentelor și incidentelor survenite în aviația civilă

Dispoziții aplicabile: articolele 1-12

Nr. 2003/42

Directiva 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2003 privind raportarea evenimentelor în aviația civilă

Dispoziții aplicabile: articolele 1-11, anexele I și II

Nr. 1702/2003

Regulamentul (CE) nr. 1702/2003 al Comisiei din 24 septembrie 2003 de stabilire a normelor de punere în aplicare privind certificarea pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor, precum și certificarea întreprinderilor de proiectare și producție, astfel cum a fost modificat prin:

- Regulamentul (CE) nr. 381/2005 al Comisiei din 7 martie 2005 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1702/2003 de stabilire a normelor de punere în aplicare privind certificarea pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor, precum și certificarea întreprinderilor de proiectare și producție
- Regulamentul (CE) nr. 706/2006 al Comisiei din 8 mai 2006 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1702/2003 cu privire la perioada în care statele membre pot emite autorizații cu durată limitată
- Regulamentul (CE) nr. 335/2007 al Comisiei din 28 martie 2007 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1702/2003 în ceea ce privește normele de aplicare pentru certificarea de mediu a aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor
- Regulamentul (CE) nr. 375/2007 al Comisiei din 30 martie 2007 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1702/2003 de stabilire a normelor de punere în aplicare privind certificarea pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor, precum și certificarea întreprinderilor de proiectare și producție
- Regulamentul (CE) nr. 287/2008 al Comisiei din 28 martie 2008 privind prelungirea perioadei de valabilitate menționate la articolul 2c alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1702/2003
- Regulamentul (CE) nr. 1057/2008 al Comisiei din 27 octombrie 2008 de modificare a apendicelui II la anexa la Regulamentul (CE) nr. 1702/2003 în ceea ce privește certificatul de examinare a navigabilității (formularul 15a al EASA)

Dispoziții aplicabile: articolele 1-4, anexa. Perioadele de tranziție menționate în regulamentul sunt stabilite de comitetul mixt.

Nr. 2042/2003

Regulamentul (CE) nr. 2042/2003 al Comisiei din 20 noiembrie 2003 privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu

Dispoziții aplicabile: articolele 1-6, anexele I-IV

Astfel cum a fost modificat prin:

- Regulamentul (CE) nr. 707/2006 al Comisiei din 8 mai 2006 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2042/2003 cu privire la autorizațiile cu durată limitată și a anexelor I și III
- Regulamentul (CE) nr. 376/2007 al Comisiei din 30 martie 2007 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2042/2003 privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu
- Regulamentul (CE) nr. 1056/2008 al Comisiei din 27 octombrie 2008 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2042/2003 privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu

Dispoziții aplicabile: articolele 1-6, anexele I-IV

B. SECURITATEA AVIAȚIEI

Nr. 300/2008

Regulamentul (CE) nr. 300/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2008 privind norme comune în domeniul securității aviației civile și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2320/2002

Dispoziții aplicabile: articolele 1-18, articolul 21, articolul 24 alineatele (2) și (3), anexa

Nr. 820/2008

Regulamentul (CE) nr. 820/2008 al Comisiei din 8 august 2008 de stabilire a măsurilor de implementare a standardelor de bază comune privind securitatea aviației

Dispoziții aplicabile: articolele 1-6, anexa, apendicele 1

Nr. 1217/2003

Regulamentul (CE) nr. 1217/2003 al Comisiei din 4 iulie 2003 de stabilire a specificațiilor comune pentru programele naționale de control al calității în domeniul siguranței aviației civile

Dispoziții aplicabile: articolele 1-11, anexele I și II

Nr. 1486/2003

Regulamentul (CE) nr. 1486/2003 al Comisiei din 22 august 2003 de stabilire a procedurilor de efectuare a inspecțiilor Comisiei în domeniul siguranței aviației civile

Dispoziții aplicabile: articolele 1-16

Nr. 1138/2004

Regulamentul (CE) nr. 1138/2004 al Comisiei din 21 iunie 2004 de stabilire a unei definiții comune a părților critice ale zonelor de securitate cu acces reglementat din aeroporturi

Dispoziții aplicabile: articolele 1-8

C. GESTIONAREA TRAFICULUI AERIAN

Nr. 549/2004

Regulamentul (CE) nr. 549/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 de stabilire a cadrului pentru crearea cerului unic european (regulament-cadru)

Dispoziții aplicabile: articolele 1-4, articolul 6 și articolele 9-14

Nr. 550/2004

Regulamentul (CE) nr. 550/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 privind prestarea de servicii de navigație aeriană în cerul unic european (regulament privind prestarea de servicii)

Dispoziții aplicabile: articolele 1-19

Nr. 551/2004

Regulamentul (CE) nr. 551/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 privind organizarea și utilizarea spațiului aerian în cerul unic european (regulament privind spațiul aerian)

Dispoziții aplicabile: articolele 1-11

Nr. 552/2004

Regulamentul (CE) nr. 552/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 privind interoperabilitatea rețelei europene de gestionare a traficului aerian (regulament privind interoperabilitatea)

Dispoziții aplicabile: articolele 1-12

Nr. 2096/2005

Regulamentul (CE) nr. 2096/2005 al Comisiei din 20 decembrie 2005 de stabilire a unor cerințe comune pentru furnizarea de servicii de navigație aeriană, astfel cum este modificat prin:

— Regulamentul (CE) nr. 1315/2007 al Comisiei din 8 noiembrie 2007 privind supravegherea siguranței managementului traficului aerian și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2096/2005

Dispoziții aplicabile: articolele 1-9, anexele I-V

— Regulamentul (CE) nr. 482/2008 al Comisiei din 30 mai 2008 de stabilire a unui sistem de asigurare a siguranței software care urmează să fie pus în aplicare de către furnizorii de servicii de navigație aeriană și de modificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 2096/2005

Dispoziții aplicabile: articolele 1-5, anexele I și II

Nr. 2150/2005

Regulamentul (CE) nr. 2150/2005 al Comisiei din 23 decembrie 2005 de stabilire a unor norme comune pentru utilizarea flexibilă a spațiului aerian

Dispoziții aplicabile: articolele 1-9, anexa

Nr. 1794/2006

Regulamentul (CE) nr. 1794/2006 al Comisiei din 6 decembrie 2006 de stabilire a unei scheme comune de tarificare pentru serviciile de navigație aeriană

Dispoziții aplicabile: articolele 1-17, articolele 18 și 19, anexele I-VI

D. MEDIU

Nr. 2006/93

Directiva 2006/93/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind reglementarea exploataării avioanelor care intră sub incidența părții a II-a, capitolul 3, volumul 1 din anexa 16 la Convenția privind aviația civilă internațională, a doua ediție (1988)

Dispoziții aplicabile: articolele 1-6 și anexele I și II

Nr. 2002/30

Directiva 2002/30/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 martie 2002 privind stabilirea normelor și a procedurilor cu privire la introducerea restricțiilor de exploatare referitoare la zgomot pe aeroporturile comunitare

Dispoziții aplicabile: articolele 1-15, anexele I și II

Nr. 2002/49

Directiva 2002/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 iunie 2002 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental

Dispoziții aplicabile: articolele 1-16, anexele I-IV

E. PROTECȚIA CONSUMATORULUI

Nr. 90/314

Directiva 90/314/CEE a Consiliului din 13 iunie 1990 privind pachetele de servicii pentru călătorii, vacanțe și circuite

Dispoziții aplicabile: articolele 1-10

Nr. 93/13

Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii

Dispoziții aplicabile: articolele 1-10 și anexa

Nr. 95/46

Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date

Dispoziții aplicabile: articolele 1-34

Nr. 2027/97

Regulamentul (CE) nr. 2027/97 al Consiliului din 9 octombrie 1997 privind răspunderea operatorilor de transport aerian în caz de accidente,

astfel cum a fost modificat prin:

— Regulamentul (CE) nr. 889/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 mai 2002 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2027/97 al Consiliului

Dispoziții aplicabile: articolele 1-8

Nr. 261/2004

Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la imbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91

Dispoziții aplicabile: articolele 1-17

Nr. 1107/2006

Regulamentul (CE) nr. 1107/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului

Dispoziții aplicabile: articolele 1-17, anexele I și II

F. SISTEME INFORMATIZATE DE REZERVARE

Nr. 80/2009

Regulamentul (CE) nr. 80/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 ianuarie 2009 privind un cod de conduită pentru sistemele informatizate de rezervare și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2299/89 al Consiliului

G. ASPECTE SOCIALE

Nr. 1989/391

Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă

Dispoziții aplicabile: articolele 1-16, 18 și 19

Nr. 2003/88

Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru

Dispoziții aplicabile: articolele 1-19, 21-24 și 26-29

Nr. 2000/79

Directiva 2000/79/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 privind punerea în aplicare a Acordului european privind organizarea timpului de lucru al personalului mobil din aviația civilă, încheiat de Asociația companiilor europene de navigație aeriană (AEA), Federația europeană a lucrătorilor din transporturi (ETF), Asociația europeană a personalului tehnic navigant (ECA), Asociația europeană a companiilor aviatice din regiunile Europei (ERA) și Asociația internațională a liniilor aeriene rezervate în sistem charter (AICA)

ANEXA IV

LISTA CELORLALTE STATE MENȚIONATE ÎN ARTICOLELE 3 ȘI 4 ȘI ÎN ANEXA I

1. Republica Islanda (în temeiul Acordului privind Spațiul Economic European);
 2. Principatul Liechtenstein (în temeiul Acordului privind Spațiul Economic European);
 3. Regatul Norvegiei (în temeiul Acordului privind Spațiul Economic European);
 4. Confederația Elvețiană (în temeiul Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană).
-